

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

شهریور ماه ۱۳۹۸

معاونت اقتصادی و امور بین الملل
اتاق تعاون ایران

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ اطلاعات عمومی در مورد افغانستان

- ✓ پایتخت سیاسی و بزرگترین شهر: کابل
- ✓ زبان‌های رسمی: زبان پشتو – فارسی دری
- ✓ دولت: حکومت متمرکز نظام ریاستی جمهوری اسلامی
- ✓ جمعیت: ۳۷ میلیون نفر (کمتر از نیمی از جمعیت ایران)
- ✓ مساحت: ۶۵۲،۸۶۴ کیلومتر مربع (رتبه ۴۱ در میان کشورهای جهان از لحاظ مساحت؛ در حدود ۰/۴ وسعت ایران)
- ✓ واحد پول: افغانی (AFN)
- ✓ اقتصاد: اقتصادی متکی بر کشاورزی، دامپروری و صنایع دستی
- ✓ همسایگان: ایران در غرب، پاکستان در جنوب و شرق، تاجیکستان و ازبکستان و ترکمنستان در شمال و چین در شمال شرقی.

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ اقتصاد افغانستان در سال ۲۰۱۸ (بانک جهانی)

❖ تولید ناخالص داخلی (بر اساس برابری قدرت خرید):

۷۲/۵ میلیارد دلار

(تولید ناخالص داخلی ایران در سال ۲۰۱۷: ۱۷۰۰ میلیارد دلار)

❖ تولید ناخالص داخلی سرانه (بر اساس برابری قدرت خرید):

۱،۹۵۲ دلار

(تولید ناخالص داخلی سرانه ایران در سال ۲۰۱۷: ۲۰ هزار دلار)

❖ رشد اقتصادی: ۱/۰۳ درصد

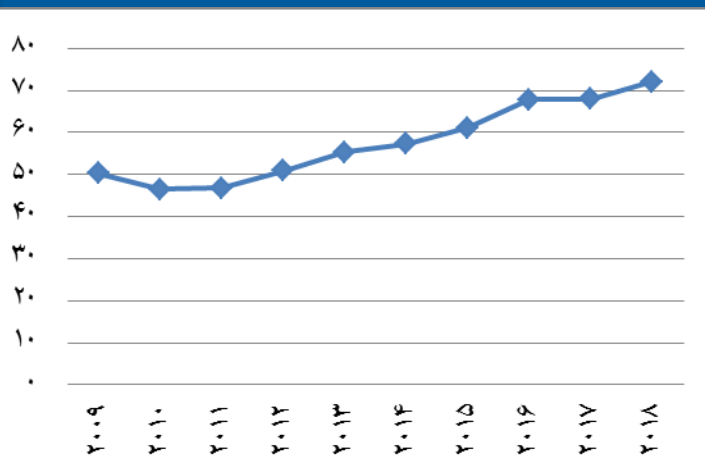
❖ نرخ تورم: ۵ درصد

❖ نرخ بیکاری: ۱/۵۴ درصد

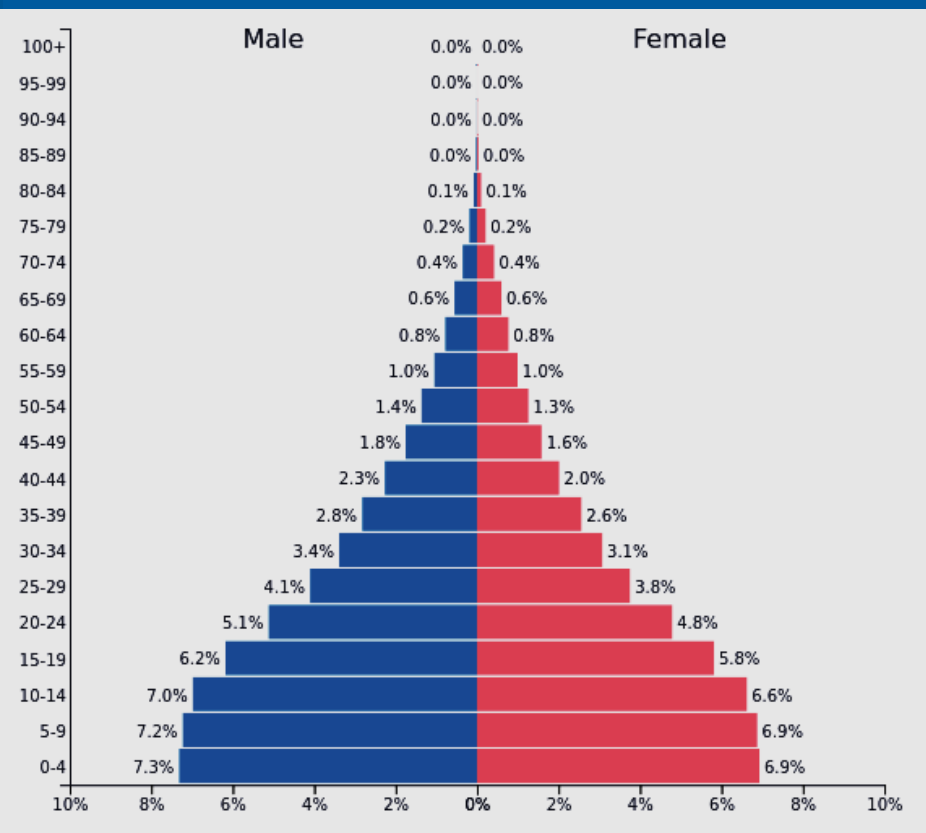
❖ نرخ ارز (در برابر یک دلار امریکا): AFN ۷۲/۰۸

روند نرخ ارز در افغانستان (واحد پول ملی به ازای هر دلار امریکا)

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ ساختار جمعیتی افغانستان در سال ۲۰۱۸ ❖

هرم جمعیتی افغانستان

❖ جمعیت کل: ۳۷ میلیون نفر

❖ رشد جمعیت: ۲/۳۸ درصد

❖ سهم جمعیت مردان: ۵۱/۵۱ درصد

❖ سهم جمعیت زنان: ۴۸/۴۹ درصد

❖ سهم جمعیت شهرنشین: ۲۵/۴۹ درصد

❖ سهم جمعیت روستایی: ۷۴/۵۱ درصد

❖ متوسط سن جمعیتی: ۱۷/۶ سال

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ وضعیت تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۱۸

❖ تجارت کالایی افغانستان با جهان (۲۰۱۸)

صادرات: ۱/۸ میلیارد دلار

(صادرات ایران: ۹۷ میلیارد دلار)

واردات: ۱۴/۸ میلیارد دلار

(واردات ایران: ۴۱ میلیارد دلار)

تراز تجاری: منفی ۱۳ میلیارد دلار

(تراز تجاری ایران: مثبت ۵۶ میلیارد دلار)

منبع: ITC

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ وضعیت تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۱۸

اقلام عمده وارداتی افغانستان از جهان در سال ۲۰۱۸

رتبه	کد محصول	نوع کالا	ارزش واردات (میلیون دلار)	سهم از کل واردات (درصد)
۱	۲۷	سوختها و روغنهای معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آنها. قیر	۱،۹۳۹	۱۳/۰۹
۲	۱۱	محصولات صنعت آردسازی؛ مالت؛ نشاسته؛ گلوتن گندم	۱،۵۵۳	۱۰/۴۸
۳	۹۰	اقلام نوری، عکاسی، فیلمبرداری، اندازه گیری و بررسی پزشکی یا جراحی	۱،۱۱۳	۷/۵۱
۴	۱۵	چربی ها و روغن های حیوانی یا گیاهی	۸۳۰	۵/۶۰
۵	۸۷	وسایل نقلیه غیر از ریلی یا تراموا و قطعات و لوازم جانبی آنها	۷۳۶	۴/۹۷
۶	۷۲	آهن و فولاد	۶۷۷	۴/۵۷
۷	۵۳	سایر الیاف نساجی گیاهی؛ دستمال و پارچه های بافته شده از نخ کاغذ	۶۷۲	۴/۵۳
۸	۶۸	مصنوعات از سنگ، گچ، سیمان، آزبست، میکا یا مواد مشابه	۶۶۱	۴/۴۶
۹	۱۰	غلات	۵۹۰	۳/۹۸
۱۰	۸۵	لوازم برقی و صوتی و تصویری	۵۳۸	۳/۶۳

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ وضعیت تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۱۸

شرکای عمده تجاری افغانستان در بحث واردات (۲۰۱۸)

رتبه	کشور	ارزش (میلیون دلار)	سهم از کل واردات (درصد)
۱	ایران	۲,۵۲۸	۱۷/۰۷
۲	چین	۲,۳۳۲	۱۵/۷۴
۳	پاکستان	۲,۱۷۴	۱۴/۶۷
۴	قزاقستان	۱,۵۸۱	۱۰/۶۸
۵	ازبکستان	۱,۱۰۸	۷/۴۸
۶	ژاپن	۸۲۸	۵/۵۹
۷	ترکمنستان	۷۷۱	۵/۲۰
۸	هند	۷۰۹	۴/۷۸
۹	مالزی	۵۶۵	۳/۸۱
۱۰	فدراسیون روسیه	۳۱۵	۲/۱۳

منبع: ITC

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ وضعیت تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۱۸

اقلام عمده صادراتی افغانستان به جهان در سال ۲۰۱۸

رتبه	کد محصول	نوع کالا	ارزش صادرات (میلیون دلار)	سهم از کل صادرات (درصد)
۱	۰۸	میوه و آجیل خوراکی	۸۰۰	۴۵/۲۳
۲	۱۳	لاک، رزین‌ها از گیاهان و عصاره‌های گیاهی	۲۱۴	۱۲/۱۰
۳	۲۷	سوختها و روغنهای معدنی و محصولات از تقطیر آنها. مواد قیر	۱۷۹	۱۰/۱۱
۴	۰۷	سبزیجات خوراکی و ریشه‌ها و غده‌های گیاهی	۱۷۸	۱۰/۰۴
۵	۰۹	قهوه، چای، ادویه‌جات، ترشی‌جات	۸۸	۴/۹۸
۶	۱۲	دانه‌ها و میوه‌های روغنی؛ صنعتی یا دارویی	۷۶	۴/۲۸
۷	۵۷	فرش و سایر کفپوش‌های پارچه‌ای	۴۵	۲/۵۲
۸	۵۲	پنبه	۳۴	۱/۹۰
۹	۴۱	چرم و پوست حیوانات	۳۰	۱/۷۰
۱۰	۵۱	پشم و مو احشام و حیوانات پشمی، پارچه بافته شده از آنها	۲۶	۱/۴۵

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ وضعیت تجارت خارجی افغانستان در سال ۲۰۱۸

شرکای عمده تجاری افغانستان در بحث صادرات (۲۰۱۸)

رتبه	کشور	ارزش (میلیون دلار)	سهم از کل صادرات (درصد)
۱	پاکستان	۷۵۸	۴۲/۸۶
۲	هند	۷۱۹	۴۰/۶۴
۳	چین	۵۷	۳/۲۱
۴	ترکیه	۴۴	۲/۴۹
۵	ایران	۴۰	۲/۲۹
۶	امارات متحده عربی	۳۱	۱/۷۸
۷	عراق	۲۶	۱/۴۹
۸	تاجیکستان	۱۵	۰/۸۴
۹	عربستان سعودی	۱۳	۰/۷۵
۱۰	آلمان	۱۱	۰/۶۳

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ تجارت خارجی ایران و افغانستان در سال ۲۰۱۸

وضعیت تجارت خارجی ایران با افغانستان در سال ۲۰۱۸

۴۰ میلیون دلار	واردات ایران از افغانستان
۲،۵۲۸ میلیون دلار	صادرات ایران به افغانستان
مثبت ۲،۴۸۸ میلیون دلار	تراز تجاری ایران با افغانستان

منبع: ITC

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ تجارت خارجی ایران و افغانستان در سال ۲۰۱۸

کالاهای عمده صادراتی ایران به افغانستان در سال ۲۰۱۸

رتبه	کد محصول	نوع کالا	ارزش صادرات (میلیون دلار)	سهم از کل صادرات (درصد)
۱	۲۷	سوختها و روغنهای معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آنها. قیر؛ مواد معدنی	۸۹۳	۳۵/۳۴
۲	۶۸	مصنوعات از سنگ ، گچ ، سیمان ، آزیست ، میکا یا مواد مشابه	۳۰۰	۱۱/۸۶
۳	۷۲	آهن و فولاد	۲۷۰	۱۰/۶۸
۴	۳۹	پلاستیک و مصنوعات آن	۱۳۱	۵/۲۰
۵	۹۰	اقلام اپتیکال و وسایل سنجش پزشکی و جراحی	۱۲۳	۴/۸۷
۶	۸۴	ماشین آلات، وسایل مکانیکی، راکتورها، دیگهای بخار؛ قطعات آن	۱۰۸	۴/۲۷
۷	۱۵	چربی‌ها و روغن‌های حیوانی و گیاهی	۸۸	۳/۴۷
۸	۷۰	شیشه و ظروف شیشه ای	۶۳	۲/۵۱
۹	۰۷	سبزیجات خوراکی و ریشه‌ها و غده‌های گیاهی	۴۵	۱/۷۸
۱۰	۱۸	کاکائو	۳۷	۱/۴۸

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ تجارت خارجی ایران و افغانستان در سال ۲۰۱۸

کالاهای عمده وارداتی ایران از افغانستان در سال ۲۰۱۸

رتبه	کد محصول	نوع کالا	ارزش واردات (میلیون دلار)	سهم از کل واردات (درصد)
۱	۱۲	دانه ها و میوه های روغنی؛ صنعتی یا دارویی	۲۳/۵	۵۷/۹۲
۲	۰۸	میوه و آجیل خوراکی	۷/۱	۱۷/۴۸
۳	۷۸	سرب و مصنوعات آن	۳/۷	۹/۰۹
۴	۰۹	قهوه ، چای ، ادویه جات	۱/۵	۳/۷۸
۵	۵۱	مو و پشم احشام و حیوانات، ریز یا درشت. نخ و پارچه بافته شده از آنها	۱/۴	۳/۵۸
۶	۸۵	وسایل برقی و لوازم صوتی و تصویری	۱/۳	۳/۲۲
۷	۰۲	گوشت و فرآورده های گوشتی	۰/۷	۱/۶۸
۸	۳۸	محصولات شیمیایی دیگر	۰/۳	۰/۷۰
۹	۲۵	نمک؛ گوگرد؛ سنگ؛ مواد گچ کاری ، آهک و سیمان	۰/۲	۰/۵۰
۱۰	۲۶	سنگ معدن ، سرباره و خاکستر	۰/۲	۰/۴۷

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ وضعیت فضای کسب و کار در افغانستان

مقایسه رتبه ایران و افغانستان در سهولت انجام کسب و کار در سال ۲۰۱۸
(در میان ۱۹۰ کشور دنیا)

رتبه	کشور
۱۶۷	افغانستان
۱۲۸	ایران

منبع: بانک جهانی (Doing Business 2019)

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ فرصت‌ها و نقاط قوت در روابط تجاری ایران – افغانستان

فرصت‌ها

- ✓ روابط دیرینه و اشتراکات زبانی، فرهنگی و تاریخی میان دو کشور؛
- ✓ شناخت خوب بازرگانان دو طرف از بازارهای یکدیگر؛
- ✓ ظرفیت مهاجران کشور همسایه در ارتقای روابط تجاری دو کشور؛
- ✓ نیاز افغانستان و توانمندی ایران در صادرات خدمات فنی و مهندسی؛
- ✓ توانمندی ایران در فراوری مواد معدنی، محصولات کشاورزی، صنایع پلاستیکی و آهن آلات؛
- ✓ نیاز افغانستان و توانمندی ایران در حوزه خدمات حمل و نقل و بهداشت و سلامت؛
- ✓ موقعیت جغرافیایی ایران و ظرفیت بندر چابهار و شبکه راه آهن ریلی در بحث ترانزیت کالا؛
- ✓ نیاز افغانستان به انرژی برق و سرمایه گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر؛
- ✓ وجود منابع و معادن غنی در افغانستان و توانمندی ایران در حوزه استخراج از این معادن.

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ چالش‌ها و نقاط ضعف در روابط تجاری ایران – افغانستان

چالش‌ها

- عدم توازن در تراز تجاری میان ایران و افغانستان؛
- نبود امنیت کافی؛
- غلبه موضوعات سیاسی و امنیتی بر مسائل اقتصادی در روابط دو کشور؛
- نگاه کوتاه مدت بازرگانان ایرانی در صادرات به افغانستان؛
- نوسانات ارزی؛
- ضعف جدی زیرساخت‌ها در مرزهای مشترک؛
- بی‌ثباتی در سیاست‌گذاری‌های تجاری؛
- بروکراسی‌های سنگین به خصوص در بحث مسائل ترانزیتی؛
- نقاط ضعف طرف افغان در حوزه ضمانت و بیمه صادرات؛
- صادرات کالای کم کیفیت به افغانستان و آسیب زدن به برند ایران.

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

❖ راهبردها در روابط تجاری ایران – افغانستان

راهبردهای حاکمیتی

- ❖ تدوین یک قرارداد جامع استراتژیک در حوزه تعاملات اقتصادی میان دو کشور؛
- ❖ ایجاد یک مدیریت واحد مرزی میان دو کشور؛
- ❖ تمرکز بر توسعه زیرساختها در مرزهای مشترک؛
- ❖ ارائه تسهیلات در زمینه سرمایه‌گذاری‌های مشترک؛
- ❖ برقراری تعرفه‌های ترجیحی و مشوق‌های صادراتی؛
- ❖ توسعه روابط بانکی میان دو کشور؛
- ❖ ایجاد زیرساختها برای برپایی جشنواره‌های مرزی، نمایشگاه‌ها، دیدارهای تجاری؛
- ❖ تقویت بازارچه‌های مرزی در دو سوی مرز.

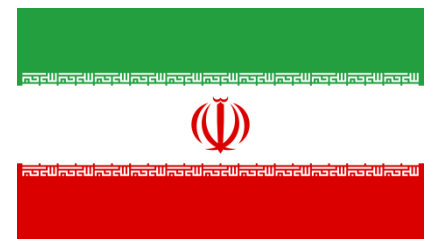
فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان ❖ راهبردها در روابط تجاری ایران – افغانستان

راهبردهای بخش غیر دولتی (اتاقها)

- ❖ انتخاب یکی از اتاق‌های استانی به‌عنوان «اتاق معین» افغانستان؛
- ❖ برپایی جشنواره‌های مرزی، نمایشگاه‌ها، اعزام و پذیرش هیأت‌های تجاری؛
- ❖ تمرکز بر موضوع سرمایه‌گذاری‌های مشترک؛
- ❖ برپایی نمایشگاه تخصصی در حوزه فنی و مهندسی؛
- ❖ حضور و بهره‌برداری طرف افغان از نمایشگاه صنعت ساختمان ایران؛
- ❖ زمینه‌سازی برای برپایی نمایشگاه صنعت ساختمان از سوی اتاق تعاون ایران در افغانستان.

فرصت‌های تجاری ایران – افغانستان

شهریور ماه ۱۳۹۸

معاونت اقتصادی و امور بین الملل
اتاق تعاون ایران

نشست بعدی:

جلسه آشنایی با فرصت‌های تجاری ایران – عراق

۶ مهر ماه ۱۳۹۸

معاونت اقتصادی و امور بین الملل
اتاق تعاون ایران